Мінскае гарадское аддзяленне Саюза пісьменнікаў Беларусі
Серыя «Мінскія маладыя галасы»

Маргарыта Латышкевіч

Пульс навальніц

Вершы

МІНСК
ВЫДАВЕЦТВА «ЧЕТЫРЕ ЧЕТВЕРТИ»
2012

УДК 821.161.1(476)-1
ББК 84(4Беи)-5
Л27

Серыя заснавана ў 2011 годзе

Рэдакцыйны савет:

Міхась Пазнякоў, Ліліяна Анцух, Алесь Бадак, Раіса Баравікова, Міхась Башлакоў, Наталія Касцючэнка, Павел Саковіч, Мікола Шабовіч, Віктар Шніп

Галоўны рэдактар серыі
М. Пазнякоў

Латышкевіч, М. Ю.
Л27 Пульс навальніц : вершы / Маргарыта Латышкевіч. – Мінск : выдавецтва “Четыре четверти”, 2012. – 60 с.
ISBN 978-985-7026-45-6.

Перад Вамі першая кніга вершаў Маргарыты Латышкевіч, аднаго з пастаянных аўтараў часопіса «Маладосць» і штотыднёвіка «ЛіМ». Творы, сабраныя ў зборніку, прысвечаны самым розным тэмам: тут можна знайсці і філасофскія развагі, і пейзажныя замалёўкі, і ўрбаністычную лірыку (што нядзіўна для паэта-гараджаніна), нават – збольшага жартоўныя вершы.

Гэтая кніжка прэзентуе станаўленне аўтара за апошнія некалькі гадоў, што само па сабе цікава. Апрача таго, пры ўсіх эксперыментах у форме і змесце, кожны твор скіраваны як да дыялогу з чытачом – з Вамі, – так і да дыялогу з папярэднікамі, з мэтрамі, з класікамі.

Аўтар шчыра перакананы, што толькі ў суразмоўі, супрацоўніцтве чытача і пісьменніка – аснова плённай творчасці. Таму натуральна, што кніга арыентавана на шырокае кола чытачоў – аматараў беларускага слова і проста цікаўных.

УДК 821.161.1(476)-1
ББК 84(4Беи)-5

ISBN 978-985-7026-45-6

© Латышкевіч М. Ю., 2012
© Афармленне. ТДА «Выдавецтва “Четыре четверти”», 2012

СЛОВА АД МЭТРА

Маргарыта Латышкевіч – зіхатлівая зорка, што ўсё ярчэй і ярчэй разгараецца на небасхіле нашай чароўнай Паэзіі. І, магчыма, мне, як нічому іншаму, вельмі прыемна гэта ўсведамляць і назіраць за такой таемнасцю, як нараджэнне Паэта, чараўніцы, што працуе з мастацкім словам. З аднаго боку, прыемна таму, што менавіта «Маладосць» адкрывала гэтае ўжо даволі прыкметнае імя ў айчынным прыўкрасным пісьментсве, а з другога – Маргарыта Латышкевіч родам з Берасцейшчыны, той зямлі, дзе завязваліся і дужэлі непаўторныя і магутныя таленты Жэні Янішчыц, Ніны Мацяш, дзе так плённа і сёння працуе ў літаратуры Зінаіда Дудзюк… Жанчыне не проста жыць штодня ў творчасці, але ўсё кампенсуе Талент, ён – той агеньчык, агонь, які сілкуе не толькі пачуцці душы, але і таямнічай аўрай асвятляе, пасылае праменне святла ў прастору, здаецца, што і ў вечнасць.

Я гэтак тлумачу назву зборніка вершаў Маргарыты Латышкевіч. Яе радкі, у якіх адчуваецца няспынны пошук, імкнуцца насустрач Вечнасці, а сама паэтка насустрач усім сваім адкрыццям і поспехам ідзе «месяцовай сцежкаю». І я ёй жадаю на гэтым шляху самай вялікай творчай удачы!

Раіса БАРАВІКОВА,
лаўрэат Дзяржаўнай прэміі імя Я. Купалы

КРЭДА

Вера мая – знявер’е.
Белай паперы пер’е
Ліпне да рук, бы косы
Дажджоў сярэбравалосых.

Вера мая – надзея.
Простасці кветка – лілея –
Белая;
Хочаш – лісты
Шлі ў куродым густы.

Вера – мая слабасць.
Так надыходзіць сталасць,
Так ападае стыхія…
Зірнеш – валасы й сівыя.

Я не магу не глядзець на дождж

ДЖУТ ДАЖДЖУ

Грозныя грому раскаты пахнуць
лавандай і бэзам,
Ціха ўздыхае зямля, уся ў прадчуванні дажджу.
Хмараў сырое радно роніць маланкі з разрэзаў,
Звівае валокны вады ў звонкі сярэбраны джут…

* * *

Кот за акно не глядзіць – нуда!
Льецца і льецца сабе вада.
Неба шарээ, нібыта хвост:
Хмара разлеглася ў поўны рост.
Некалькі дзён апантана лье,
Дзынкае, стукае ўсё па шкле.

Рацыю маеш ты, коце. І ўсё ж
Я не магу не глядзець на дождж.

БЭЗ

Дзень сырым дажджом аглушаны.
Дробным срэбрам сыпле спрэс,
Дыяментамі нязмушана
Упрыгожваючы бэз.

А апошні, трохі стомлены,
Фіялетавы, як змрок,
Выпешчаны сонца промнямі,
Голаў нахіліў набок.

Задуменны і засмучаны,
Бэз цікуе, як за шклом,
З цёплым полымем заручаны,
Свеціць чалавечы дом.

* * *

Крыніца зіхоткіх пялёсткаў вады –
Хмурнае неба сумнай Радзімы;
О, гэты дождж
у цэлым свеце адзіны,
І крокі яго ў цэлым свеце –
адны.

Спешчаны, выгушканы
ў аксаміце
шэрых сукенак з карункамі
хмар,
усю безнадзейнасць
і бездань усю мар
ён увабраў
разам з сонцам у блакіце.

Слёзны –
салоны й ледзь горкі на смак,—
дождж нарадзіўся
з Паўночнага мора,
і ціхімі ўздыхамі
мора паўторыць
вальсавы хваляў завучаны такт.

Крыніца зіхоткіх пялёсткаў вады –
Хмурнае неба сумнай Радзімы;
О, гэты дождж
у цэлым свеце адзіны,
І крокі яго ў цэлым свеце –
адны…

* * *

Ходзяць хмары, за імі – мгла,
Камякі бялёсай тканіны,
Не разлог, не палёт птушыны –
Спарахнелага шэрасць радна….
Ёсць мясціна, дзе дождж прайшоў,
Дзе ўказуе на скарб вясёлка,
Дзе лугі – як зялёны шоўк
(ў іх гудуць залатыя пчолкі).
Дождж міне і пакіне спакой –
Ціхі-ціхі, празрысты і спеўны.
Ўскіну твар – і тады над сабой
Я пабачу блакіт, напэўна.

* * *

Дождж умые, а час – палечыць,
Завірыць парой адцвітання.
У жыцці так многа сустрэчаў,
У жыцці так многа расстанняў.
Ты ці слухаеш, весні вецер?
Пад тваімі далонямі дрогкі
З глыбіні рачной месяц свеціць,
Ціхі ўздых – ад сэрца – палёгкі.
Мне цябе не ўтрымаць. Крылаты,
Ў небе ты пра зямлю не ўспомніш:
Памяць – крылаў тваіх аплата…
Памяць – скруха сярэбранай поўні.

* * *

Набрынялыя вадою хмары
Дождж прынеслі, свежасцю спавіты;
Свежы, загусцелы, сакавіты,
Ён зіхціць, нібы ўначы Стажары.
Выліналы за зіму бярэзнік
Сквапна ловіць стрыманыя кроплі,
Калі іх вясны сыры прадвеснік,
Вецер гаманкі ў далонь падхопіць.
Узмыленыя, у нашым вечным крузе,
Стомаю зарослыя, не бачым,
Што вясна даўно царуе ў лузе,
Што вакол ўсё жыве іначай.
І перакіпелыя жаданні
Ці не ажывуць парою весняй,
Калі ўсюды кветкі і каханне
І калі ўзыходзяць з сонцам песні?
І ўвесь свет – і знаны, і нязнаны,—
Радасцю ахоплены вясновай,
Просіцца радком стаць вершаваным
І сябе знайсці ў гаючых словах.

ЗМЕСТ

Слова ад мэтра 2
Крэда 4

Я не магу не глядзець на дождж

Джут дажджу 6
«Кот за акно не глядзіць – нуда!» 7
Бэз 8
«Крыніца зіхоткіх пялёсткаў вады...» 9
«Ходзяць хмары, за імі – мгла...» 10
«Дождж умые, а час – палечыць...» 11
Набрынялыя вадою хмары 12

Перакулены Горад

Перакулены Горад 14
Прамень апошні сонца 16
«Камяні прыпомняць крокі...» 17
«Неба меркне. Адгарэлы дзень...» 18
«Чалавечае мора...» 19
«Гэты Горад – няшчасны горад...» 20
«Мне прысніўся старажытны горад...» 21
«Горад спіць, і гаснуць вокны...» 22
«Па зорнай лесвіцы – уверх, да месяца…» 23
Адна ноч 24

Кніжны стос

Кніга 26
Стылізацыі. 27
«Мяне клічуць выявы далёкіх краёў...» 29
Перавага Маякоўскага 30
«Кожны – Байран на свой манер...». 32
«Чытай паміж радкоў...» 33

Пульс навальніц

Пульс навальніц 34
Вецер трымае руку 35
«І вось – пейзаж у жанры «ню»...» 36
На даляглядзе 37
«Пырскі салонай вады – зоры». 38
Пейзажная замалёўка. 39
«Я чакаю цябе, квецень вішняў...». 40
«Непаслухмянымі пальцамі...» 41
«Буслы збіраюцца ў чароды...» 42
Бабіна лета. 43
Верасень. Шумлівыя вяселлі 43
Верасня няпэўная імгла. 44
Сонца корміць маннай кашай. 45
Ранак. Гоман ранніх птахаў. 46
Парашутысты 47
Позні жнівень. 48
Пацеркі. 49
Восеньскія хайку 51
Пацеркі хайку 53

Фінал

«Песцяць песні мае далоні…». 56